

Мишљење о процени ризика корупције у одредбама Нацрта закона о уџбеницима

I Општа процена ризика корупције

Министарство просвете, науке и технолошког развоја доставило је Агенцији за борбу против корупције Нацрт закона о уџбеницима (у даљем тексту: Нацрт закона) на мишљење.

Предмет Нацрта закона је припремање, одобравање, избор, издавање, повлачење и праћење уџбеника и уџбеничког комплета, приручника и наставних материјала и додатних наставних средстава за основну и средњу школу. Према образложењу, разлог за доношење овог закона садржан је у потреби да се у правном систему изврше одговарајуће измене и успостави правни и институционални оквир како би се обезбедило усаглашавање решења у области издавања уџбеника. Поред тога, како је истакнуто, Нацрт закона уводи нове институте и нове категорије уџбеника у циљу повећања квалитета и доступности уџбеника свим ученицима.

Агенција за борбу против корупције је од 2012. године, када је припремила и објавила извештај са препорукама за отклањање ризика корупције и унапређење поступака одобравања и избора уџбеника, у више прилика указивала на потребу измене правног оквира у овој области. Нацртом закона делимично су прихваћене препоруке Агенције. С друге стране, међутим, предложена решења садрже извесне ризике корупције и недостатке, који угрожавају остваривање циља новог закона - повећање квалитета и доступности уџбеника свим ученицима.

Пре свега, министру се даје овлашћење да подзаконским актима уреди питања која је, према мишљењу Агенције, неопходно регулисати законским одредбама. Прецизније, Нацртом закона предвиђено је да ће министар подзаконским актима уредити поступак именовања чланова Комисије за оцену рукописа; ближе услове у погледу услова за избор лица на Листу оцењивача; ближе услове у погледу поступка доношења Стручне оцене; поступак по основу поднетог захтева за одобравање приручника и наставних материјала, додатних наставних средстава, наставних помагала, дидактичких средстава и дидактичких игровних средстава; ближе услове у погледу именовања Комисије за одређивање максималне малопродајне цене уџбеника и поступак и мерила за утврђивање максималне цене уџбеника, приручника и наставних материјала. Додатни проблем представља то што ће ови подзаконски акти, према предложеном решењу, бити донети у року од шест месеци, односно у року од три месеца, од дана ступања на снагу овог закона. Имајући у виду да би без благовременог доношења ових подзаконских аката било онемогућено потпуно и адекватно спровођење закона, указујемо да је неопходно да они буду припремљени и донети у краћем року.

Једна од препорука Агенције из извештаја односила се на потребу да се законским одредбама регулише финансирање набавке уџбеника средствима републичког буџета. Међутим, иако је Нацртом закона предвиђено финансирање набавке уџбеника за ученике из социјално/материјално угрожених породица, ове одредбе садрже значајне недостатке и ризике корупције, који доводе у питање остваривање њиховог циља.

Агенција је нагласила да је неопходно детаљно уредити поступке оцењивања и експертизе, уз прописивање обавезног образложења аката о оцењивању и експертизи, те јавности података о лицима која су учествовала у тим поступцима. Међутим, Нацртом закона није предвиђена јавност података о члановима стручне комисије која врши

експертизу рукописа. Поред тога, одредбе о стручној оцени квалитета рукописа уџбеника и експертизи рукописа садрже извесне ризике корупције и недостатке.

Поред наведеног, Агенција је посебно истицала значај адекватног регулисања питања сукоба интереса за сва лица која учествују у поступцима стручне оцене квалитета рукописа уџбеника, експертизе и одобравања уџбеника. Између осталог, Агенција је препоручила да се уреди поступак одлучивања о сукобу интереса, те да се одреди орган који ће бити надлежан за спровођење овог поступка и вршење надзора над применом ових одредаба. Предложено решење, међутим, омогућава да лице које учествује у поступку давања стручне оцене, односно у поступку експертизе буде, на пример, супружник или ванбрачни партнер, крвни сродник у правој линији, односно у побочној линији до другог степена сродства, усвојитељ или усвојеник одговорног лица издавача. Поред овога, Нацртом закона није уређен поступак одлучивања о сукобу интереса, нити је одређен орган који ће бити надлежан за одлучивање у том поступку и вршење надзора над применом ових одредаба.

Нацртом закона уводе се нови институти – Листа уџбеника и Каталог уџбеника, па се тако сви уџбеници који су одобрени у складу са законом увршћују на Листу, док Каталог обухвата одобрене уџбенике за које се изјасне школе које похађа најмање 15% ученика одређене генерације. У образложењу Нацрта закона наведено је да је, између осталог, циљ предложеног решења обезбеђење квалитета уџбеника и њихово боље праћење у току четворогодишњег периода. Међутим, остаје нејасно на који начин ће увођење ових института утицати на побољшање квалитета уџбеника.

Одредбе Нацрта закона садрже и друге ризике корупције, као што су употреба непрецизних формулација, непостојање рока и међусобно неусаглашене одредбе. Поред тога, појединим одредбама Нацрта закона врши се погрешно упућивање на његове друге одредбе. Тако је у члану 37. став 6. Нацрта закона речи *става 1.* потребно заменити речима *става 4;* у члану 40 став 4. речи *става 4.* потребно је заменити речима *става 3;* у члану 40. став 5. речи *става 5.* потребно је заменити речима *става 4;* у члану 44. тачка 3. речи *члана 22. став 7.* потребно је заменити речима *члана 22. став 9;* у члану 45. став 3. и став 4. речи *става 3.* потребно је заменити речима *става 2,* док је у члану 46. став 1. речи *члана 22. став 7.* потребно заменити речима *члана 22. став 9.*

II Процена ризика корупције у појединим одредбама Нацрта закона

У овом делу мишљења налази се приказ ризика корупције у појединим одредбама Нацрта закона и препоруке за њихово отклањање.

Финансирање уџбеника средствима републичког буџета

Један од основних проблема који је уочен приликом анализе поступка одобравања уџбеника и избора уџбеника у школама је да важећим Законом о уџбеницима и другим наставним средствима није регулисано финансирање набавке уџбеника из средстава републичког буџета. Агенција је у свом извештају дала препоруку да се законом регулише финансирање набавке уџбеника средствима републичког буџета, као и начин спровођења пројекта *Бесплатни уџбеници.*

Члан 10.

Ставом 1. предвиђено је да, у циљу омогућавања једнаке доступности образовања и васпитања *ученицима и полазницима из социјално/материјално угрожених породица*, Влада *може*, у складу са расположивим средствима републичког буџета, да донесе одлуку о финансирању, односно суфинансирању набавке уџбеника, приручника и наставних материјала за наредну школску годину. Поред тога, у ставу 2. наведено је да овом одлуком Влада *може* обезбедити средства и за финансирање, односно суфинансирање уџбеника, приручника и наставног материјала за ученике и полазнике са сметњама у развоју и инвалидитетом, припаднике националне мањине, као и за стручне предмете у стручним и уметничким школама.

Овим одредбама није прецизно прописано у којим ситуацијама ће Влада донети одлуку о финансирању, односно суфинансирању набавке уџбеника, приручника и наставних материјала за наредну школску годину, нити који је рок за доношење те одлуке. Поред тога, нејасно је ко и на основу којих критеријума одлучује о томе ко су ученици и полазници из *социјално/материјално угрожених породица*. Препорука је да се у циљу спречавања различитог тумачења, ове одредбе допуне тако што ће се уредити поменута питања.

Према ставу 3, Влада *одлуком утврђује услове и критеријуме на основу којих ученик, односно полазник остварује право на финансирање, односно суфинансирање*. Ова одредба садржи ризик корупције, имајући у виду да Влади даје овлашћење да својом одлуком уреди питања која је нужно регулисати законским одредбама. Имајући у виду наведено, препорука је да се Нацртом закона уреде услови и критеријуми на основу којих ученик, односно полазник остварује право на финансирање, односно суфинансирање.

Ставом 4. прописано је да се избор и набавка уџбеника, приручника и наставних материјала утврђених одлуком Владе врши *у складу са овим законом и законом који уређује област јавних набавки*. Имајући у виду да Нацртом закона нису уређена на адекватан начин питања избора и набавке уџбеника, приручника и наставних материјала утврђених одлуком Владе, поставља се питање на који начин ће се ови процеси *вршити у складу са овим законом*. Имајући то у виду, неопходно је одредбама Нацрта закона детаљније уреде питања услова и критеријума за избор уџбеника, приручника и наставних материјала утврђених одлуком Владе, као и начин спровођења ових набавки.

Каталог уџбеника

Члан 18.

Ставом 2. и ставом 3. предвиђено је да се у ситуацији када се за исти предмет у истом разреду на Листи налази више од три уџбеника, или уџбеника на језику националне мањине, у Каталог увршћују уџбеници које су изабрале школе које похађа најмање 15% ученика одређене генерације, односно генерације која похађа наставу на језику те националне мањине.

С обзиром на то да овим одредбама није ближе уређен поступак изјашњавања школа, чиме је остављен простор за различита тумачења, указујемо да је неопходно Нацртом закона уредити тај поступак.

Према ставу 6, Министарство води електронски регистар који садржи податке о коришћењу изабраних уџбеника у школама. Међутим, Нацртом закона нису регулисани садржај регистра и начин његовог вођења, нити је, с друге стране, прописано да ће ова питања бити уређена подзаконским актом. Имајући у виду наведено, препорука је да се Нацртом закона детаљније регулишу питања садржаја и начина вођења електронског регистра, или да се предвиди да ће ова питања бити уређена подзаконским актом.

Каталог приручника и наставних материјала

Члан 19.

Ставом 3. прописано је да се овај каталог *објављује и редовно ажурира* на званичној интернет страници Министарства, Савета за стручно образовање и образовање одраслих и Завода.

Овом одредбом није прецизирано ко објављује овај каталог и када се врши његово редовно ажурирање. С друге стране, чланом 29. став 7. Нацрта закона предвиђено да приручнике и наставне материјале, додатна наставна средства, наставна помагала, дидактичка средства и дидактичка игровна средства на језику националне мањине чији национални савет има седиште на територији аутономне покрајине Завод увршћује у Каталог приручника и наставних материјала, односно Листу додатних наставних средстава, наставних помагала, дидактичких средстава и дидактичких игровних средстава. Имајући у виду наведено, указујемо да је неопходно усагласити ове одредбе, прецизирати да ли је Завод задужен за ажурирање Каталога и одредити када се врши редовно ажурирање овог каталога.

Подношење захтева за одобравање уџбеника

Члан 21.

Ставом 1. предвиђено је да захтев за одобравање уџбеника издавач подноси Министарству у року који је утврђен јавним позивом из члана 17. став 1. овог закона. Међутим, по нашем мишљењу, Нацртом закона би требало прописати рок за подношење захтева за одобравање уџбеника, па је препорука да се ова одредба измени на тај начин.

Листа оцењивача рукописа уџбеника

Члан 22.

Према ставу 1, избор лица са *одговарајућим образовањем и компетенцијама* која ће учествовати у оцењивању квалитета рукописа врши министар на основу јавног позива, а на предлог посебне комисије за избор Листе оцењивача. У ставу 2. наведено је да министар именује ову комисију, која има 11 чланова, и то: по три члана која предлаже Национални просветни савет, односно Завод, четири члана које предлаже Министарство и једног члана којег предлаже Савет за стручно образовање и образовање одраслих.

Међутим, Нацртом закона нису прописани услови и критеријуми за избор чланова ове комисије. Уместо тога, једном уопштеном формулацијом, предвиђено је да чланови комисије морају бити *стручњаци из области образовања и васпитања*. Имајући то у виду, препорука је да се ова одредба допуни и да се Нацртом закона пропишу услови и критеријуми за избор чланова ове комисије.

Ставом 6. предвиђено је да Комисија за оцену рукописа, коју формира Завод за сваки предмет по нивоима и врсти образовања, има *најмање три члана са Листе и најмање једног члана који је запослен у Заводу, односно установи надлежној за послове унапређења и развоја стручно-истраживачког рада у области предшколског, основног и средњег образовања и васпитања на територији аутономне покрајине*. С друге стране, према ставу 9, министар прописује *поступак именовања чланове Комисије*. На овај начин, није јасно одређен број чланова Комисије за оцену рукописа, нити су прецизно одређени њихови овлашћени предлагачи. Такође, иако би поступак доношења стручне оцене квалитета уџбеника требало регулисати Нацртом закона, то према предложеном решењу није случај, већ је министру дато овлашћење да тај поступак уреди подзаконским актом. Препорука је да се одредбама Нацрта закона јасно одреди број чланова Комисије за оцену рукописа и да се уреди поступак доношења стручне оцене квалитета уџбеника.

Према ставу 7, чланови Листе оцењивача не могу бити лица која су аутори уџбеника за основну и средњу школу, као ни лица запослена, ангажована или пословно повезана са издавачем уџбеника, укључујући и друге облике плаћене сарадње, о чему доставља изјаву. С друге стране, ставом 9. предвиђено је да министар прописује *ближе услове у погледу услова за избор лица на Листу оцењивача*.

Предложено решење омогућава да члан Листе оцењивача буде лице које је са одговорним лицем издавача супружник или ванбрачни партнер, крвни сродник у правој линији, односно у побочној линији до другог степена сродства, усвојитељ или усвојеник. Имајући у виду да би се у оваквим случајевима радило о очигледном сукобу интереса, сматрамо да је Нацртом закона нужно предвидети да чланови Листе оцењивача не могу бити лица која су са одговорним лицем издавача супружник или ванбрачни партнер, крвни сродник у правој линији, односно у побочној линији до другог степена сродства, усвојитељ или усвојеник. Поред тога, указујемо да је, уместо подзаконским актом министра, неопходно уредити законским одредбама *ближе услове у погледу услова за избор лица на Листу оцењивача*.

На крају, ставом 8. прописано је да Министарство *води рачуна о довољној заступљености оцењивача за све предмете на свим нивоима образовања и по потреби* расписује јавни позив за попуну Листе оцењивача.

Ова одредба садржи ризик корупције, имајући у виду да оставља широка дискрециона овлашћења Министарству у погледу расписивања јавног конкурса. Препорука је да се ова одредба измени и да се прецизира када ће Министарство расписати јавни конкурс за попуну Листе оцењивача.

Стручна оцена квалитета рукописа уџбеника

Члан 23.

Према ставу 4, Комисија, пре доношења Стручне оцене, *може једном вратити издавачу рукопис уџбеника на дораду, ради отклањања мањих недостатака*.

Ова одредба садржи ризик корупције, имајући у виду да је нејасно у којим ситуацијама Комисија враћа рукопис издавачу на дораду. Имајући то у виду, препорука је да се ова одредба измени тако што ће се прецизирати који недостаци се сматрају *мањим недостацима* у рукопису уџбеника и предвидети да ће у свакој прилици када утврди постојање таквих недостатака, Комисија вратити рукопис уџбеника издавачу на дораду.

Ставом 13. прописано је да *ближе услове у погледу поступка доношења Стручне оцене прописује министар.*

На овај начин, министру је дато овлашћење да подзаконским актом уреди питања која је нужно уредити законским одредбама. С обзиром на то, препорука је да се Нацртом закона уреде *услови у погледу поступка доношења Стручне оцене.*

Подношење захтева за одобравање приручника и наставних материјала, додатних наставних средстава, наставних помагала, дидактичких средстава и дидактичких игровних средстава

Члан 24.

Према ставу 2, поступак по основу поднетог захтева за одобравање приручника и наставних материјала, додатних наставних средстава, наставних помагала, дидактичких средстава и дидактичких игровних средстава прописује министар.

Према нашем мишљењу, на овај начин министру је дато овлашћење да подзаконским актом уреди питање које би требало регулисати Нацртом закона. Имајући то у виду, препорука је да се одредбама Нацрта закона уреди поступак одобравања приручника и наставних материјала, додатних наставних средстава, наставних помагала, дидактичких средстава и дидактичких игровних средстава.

Експертиза рукописа уџбеника

Члан 25.

Према ставу 3, Национални просветни савет образује стручну комисију од чланова Листе оцењивача који нису били чланови Комисије за уџбеник за који је поднет захтев за експертизу, о чему прибавља информацију од Завода.

Треба истаћи да је од изузетног значаја да подаци о лицима која су у сваком конкретном предмету учествовала у раду ове стручне комисије буду доступни јавности. У супротном, јавност неће бити у могућности да провери да ли је у одређеном случају постојао евентуални сукоб интереса код чланова стручне комисије Националног просветног савета. С обзиром на то, препорука је да се овим одредбама пропише јавност података о члановима стручне комисије која врши експертизу рукописа.

Сукоб интереса

Члан 26.

Овим чланом уређено је спречавање сукоба интереса лица која учествују у поступку давања стручне оцене рукописа уџбеника и лица која учествују у поступку експертизе. Наиме, ставом 1. прописано је да лице које учествује у поступку давања стручне оцене квалитета уџбеника, односно у поступку експертизе, пре почетка рада потписује изјаву да није аутор уџбеника за основну и средњу школу, као и да није запослен, ангажован, пословно повезан са издавачем уџбеника, укључујући и друге облике плаћене сарадње. Према ставу 2, *Завод приликом формирања Комисије води рачуна о сукобу интереса*, док је у ставу 3. наведено да се лице које је дало стручну оцену рукописа уџбеника, односно вршило експертизу уџбеника, а за које је утврђено да је било у сукобу интереса, брише са Листе оцењивача и не може бити поново именовано.

Предложено решење омогућава да лице које учествује у поступку давања стручне оцене, односно у поступку експертизе буде супружник или ванбрачни партнер, крвни сродник у правој линији, односно у побочној линији до другог степена сродства,

усвојитељ или усвојеник одговорног лица издавача. Имајући у виду да би се у оваквим случајевима радило о очигледном сукобу интереса, сматрамо да је Нацртом закона нужно предвидети да лице које учествује у поступку давања стручне оцене, односно у поступку експертизе, али и у поступку одобравања уџбеника, не може бити супружник или ванбрачни партнер, крвни сродник у правој линији, односно у побочној линији до другог степена сродства, усвојитељ или усвојеник одговорног лица издавача. Поред овога, Нацртом закона није уређен поступак одлучивања о сукобу интереса, нити је одређен орган који ће бити надлежан за одлучивање у том поступку и вршење надзора над применом ових одредаба. Уместо тога, једино је предвиђено да ће Завод приликом формирања Комисије *водити рачуна о сукобу интереса* и да ће се, у случају да се утврди постојање сукоба интереса, лице које је дало стручну оцену рукописа уџбеника, односно вршило експертизу уџбеника избрисати са Листе оцењивача. Међутим, остаје нејасно ко ће и на који начин утврђивати да ли сукоб интереса постоји, или не. Важно је нагласити да само потписивање изјаве не може представљати гаранцију одсуства сукоба интереса. На крају, указујемо да одредбе Нацрта закона које регулишу спречавање сукоба интереса не обухватају лица која учествују у поступку одобравања уџбеника. Имајући у виду све наведено, указујемо да је Нацртом закона неопходно уредити поступак одлучивања о сумњи у сукоб интереса, одредити орган који ће бити надлежан да одлучује у тим поступцима и предвидети да ће се ове одредбе односити и на лица која учествују у поступку одобравања уџбеника.

Избор уџбеника

Члан 33.

Ставом 1. предвиђено је да школа бира уџбеник који ће се користити током наредне четири школске године са Листе одобрених уџбеника. Поред тога, према ставу 2. и ставу 3, одлуку о избору уџбеника и уџбеника на језику националне мањине доноси наставничко веће на образложен предлог стручних већа за области предмета, односно стручних актива наставника разредне наставе.

Ове одредбе остављају простор за различито тумачење, с обзиром на то да не садрже јасне критеријуме за доношење одлуке, нити уређују поступак избора уџбеника. Препорука је да се одредбама Нацрта закона одреде јасни и прецизни критеријуми за доношење одлуке о избору, те да се уреди поступак избора уџбеника.

Према ставу 11, уколико школа не достави одлуку о избору уџбеника у предвиђеном року, Министарство доноси одлуку да се у школи користе уџбеници који су најзаступљенији на територији школске управе у чијој надлежности је та школа. Међутим, овом одредбом није прописан рок у којем Министарство доноси ову одлуку, па је препорука да се то учини.

Одређивање максималне малопродајне цене уџбеника, приручника и наставних материјала

Члан 35.

Према ставу 2, Комисија за одређивање максималне малопродајне цене уџбеника, приручника и наставних материјала има пет чланова, од којих су два стручњаци из области издаваштва (представник јавног и представник других издавача), један из Министарства, један из *органа надлежног за послове трговине* и један из *органа*

надлежног за заштиту потрошача. С друге стране, ставом 7. предвиђено је да ће министар прописати ближе услове у погледу именовања ове комисије, као и поступак и мерила за утврђивање максималне цене уџбеника, приручника и наставних материјала. На овај начин, министру се даје овлашћење да подзаконским актом уреди услове за именовање Комисије, као и поступак и мерила за утврђивање максималне малопродајне цене, иако би та питања требало регулисати законом. Имајући у виду наведено, препорука је да се услови у погледу именовања Комисије, као и поступак и мерила за утврђивање максималне малопродајне цене уџбеника, приручника и наставних материјала уреде Нацртом закона.

Праћење уџбеника

Члан 36.

Овим чланом предвиђено је да издавачи имају обавезу да кроз унутрашњи систем контроле прате квалитет својих уџбеника, прибављају мишљења корисника уџбеника и евиденцију о праћењу стављају на увид јавности. Поред тога, прописано је да квалитет уџбеника и резултате коришћења у образовно-васпитном раду континуирано прати Завод.

Питање праћења квалитета уџбеника је од изузетног значаја за развој и функционисање образовног система. Међутим, у Нацрту закона овом питању посвећен је једино овај члан, који не даје довољно јасан одговор на питање на који начин ће се вршити праћење квалитета уџбеника. Како би се отклонио овај недостатак, препорука је да се Нацртом закона детаљно уреде питања праћења квалитета уџбеника и њиховог вредновања.

Повлачење уџбеника из употребе

Члан 40.

Према ставу 3, министар доноси решење о повлачењу уџбеника, које је коначно у управном поступку. Међутим, одредбама Нацрта закона није детаљније уређен поступак повлачења уџбеника, нити је утврђено на основу чега министар доноси решење. Треба истаћи да је претходном верзијом Нацрта закона било предвиђено да Министарство прибавља мишљење Завода у року од 30 дана од дана подношења захтева за повлачење уџбеника. С обзиром на то да се ова одредба у пракси може тумачити на различите начине, сматрамо да је Нацртом закона потребно детаљније уредити поступак повлачења уџбеника и предвидети на основу чега министар доноси решење о повлачењу.

Ставом 6. предвиђено је да ће *изузетно, уколико у Каталогу, односно Листи, постоји само уџбеник који је повучен из употребе,* у зависности од разлога повлачења, Министарство наложити издавачу да о свом трошку исправи недостатке утврђене решењем и замени повучене уџбенике најкасније у року од 30 дана од дана пријема решења, а у супротном активирати меницу; донети решење којим се уџбеник повлачи на крају текуће школске године, или активирати меницу ради исплате накнаде власнику ауторског права, те наложити јавном издавачу да припреми недостајући уџбеник на језику националне мањине, односно за ученике са инвалидитетом који ће се финансирати средствима из активираних меница.

На овај начин су издавачи чији је уџбеник једини у Каталогу, односно на Листи, стављени у неравноправан положај у односу на остале издаваче чије уџбенике треба повући. Имајући то у виду, препорука је да се Нацртом закона на јединствен начин

уреди повлачење уџбеника, без обзира да ли је реч о уџбенику који је једини у Каталогу, односно на Листи, или не.

Прелазне и завршне одредбе

Члан 44.

Ставом 1. предвиђено је да ће се подзаконски акти за спровођење овог закона донети у року од шест месеци од дана ступања на снагу овог закона, осим Плана уџбеника, Стандарда квалитета и Правилника о Листи оцењивача и Комисији, који ће бити донети у року од три месеца од дана ступања на снагу закона. Имајући у виду да је без благовременог доношења ових подзаконских аката онемогућено потпуно и адекватно спровођење закона, сматрамо да је неопходно да они буду припремљени и донети у краћем року од оног који је предвиђен Нацртом закона. По нашем мишљењу, нацрте ових подзаконских аката потребно је припремити истовремено са Нацртом закона.

Члан 46.

Ставом 3. прописано је да се *изузетно* на први јавни позив за избор лица која ће учествовати у оцењивању квалитета рукописа уџбеника, а који ће Министарство расписати у року од месец дана од дана ступања на снагу подзаконског акта министра, могу пријавити и лица која су аутори, запослени, ангажовани или пословно повезани, укључујући и друге облике плаћене сарадње са издавачем уџбеника који су одобрени по прописима који су важили до ступања на снагу овог закона.

По нашем мишљењу, овакав изузетак од правила да чланови Листе оцењивача не могу бити лица која су аутори уџбеника за основну и средњу школу, као ни лица запослена, ангажована или пословно повезана са издавачем уџбеника, укључујући и друге облике плаћене сарадње, није оправдан, па би требало размотрити његово брисање.

III Закључак

Нацртом закона уређује се припремање, одобравање, избор, издавање, повлачење и праћење уџбеника и уџбеничког комплета, приручника и наставних материјала и додатних наставних средстава за основну и средњу школу. Према образложењу, Нацрт закона уводи нове институте и нове категорије уџбеника у циљу повећања квалитета и доступности уџбеника свим ученицима.

Предложена решења садрже извесне ризике корупције и недостатке, који угрожавају остваривање циља новог закона - повећање квалитета и доступности уџбеника свим ученицима. Пре свега, министру се даје овлашћење да подзаконским актима уреди питања која је, према мишљењу Агенције, неопходно регулисати законским одредбама. Поред тога, Нацрт закона не садржи критеријуме за одлучивање, нити рокове за поступање по одређеним питањима, док се у појединим одредбама користе непрецизне формулације.

Агенција за борбу против корупције указује да би отклањање идентификованих недостатака и ризика корупције допринело адекватном уређењу ове области и превазилажењу проблема који су се до сада јављали у пракси.